

Η ΕΚΘΕΣΗ Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ

Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗ - ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Τὰ ἔργα πὸ ἐκθέσανε τοῦ «Paul» οἱ ἐξέχοντες ἑλληνες ζωγράφοι Στεφανόπουλος καὶ Ἀλεξανδρίδης - Στεφανοπούλου στάθηκαν ἀφορμὴ γιὰ νὰ δημιουργηθεῖ στὴν Ἀλεξάνδρεια μεγάλος ὑόρουθος γύρω ἀπὴν τέχνη καὶ τὴν προσωπικότητά τους.

Καλλιτεχνικὴ κίνησις δὲν ἔχομε ἐδῶ παρὰ ἀπὸ 4-5 χρόνια. Βέβαια ἀπὸ καιρὸ ἐπισκέπτονταν τὴν πόλιν μας ξένοι ζωγράφοι σημαντικῆς ἀξίας καὶ ἡ δημιουργικότητα τῶν λίγων ἐντόλιων καλλιτεχνῶν ἦταν ἀξιοπαρατήρητη, ἀλλὰ κοινὸ πολὺ δὲν ὑπῆρχε πὸ νὰ καταλαβαίνει, πὸ νὰ ἐκτιμᾷ. Τώρα ὁ κόσμος ἄρχισε ὄχι μόνον μὲ ἐνδιαφέρον νὰ παρακολουθεῖ τὶς ἐκθέσεις, ἀλλὰ καὶ νὰ συγκρίνει, νὰ ξεχωρίζει. Αὐτὸ εἶναι πολὺ γιὰ τὴν ὡς τὰ χθὲς σπαργανώδικη καλλιτεχνικὴ κατάστασις τῆς Ἀλεξάνδρειας.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐκθέσεως τοῦ Στεφανοπούλου καὶ τῆς Ἀλεξανδρίδης δείχνει τὴν πρόοδο τῆς νοοτροπίας τῶν Ἀλεξανδρινῶν—κείνων πάντα ποῦναι προορισμένοι νὰ νοιώσουν, γιὰτὶ οἱ σὸμπ καὶ οἱ ἀδιάφοροι οὔτε συντέλεσαν, οὔτε θὰ συντελέσουν ποτὲ στὴν ἐξίψωσι τῆς Τέχνης ἀκόμη καὶ μὲ τὶς σπάνιες ἐκφάνσεις τοῦ πορτοφολικοῦ τους περιεχομένου.

Ἡ προηγμένη ἀλλὰ στεριοθέμελα βυσισμένη καὶ καθάρια προσωπικὴ τεχνοτροπία τῶν καλλιτεχνῶν αὐτῶν πὸ μᾶς τίμησαν μὲ τὴν ἐκθέσιν τους ἐνθουσίασε τεχνίτες καὶ φιλότεχνους.

Μόλις ἔμπαινες στὴν αἴθουσα ἐννοιωθες τὴν αἰσθητικὴ συγκίνηση πὸ μόνον ἀληθινὰ ἀριστουργήματα σοῦ δίνουν. Δὲν σοῦ ὄρχονταν νὰ μιλήσεις, νὰ συγχαρεῖς, ἀλλὰ παρακαλοῦσες νὰ μὴ σοῦ διακόψουν τὴν ἀπόλαυσι. Κι ὕστερα ἀπὴν ἐγωϊστικὴ αὐτὴ ἱκανοποίηση πὸ ὅσο ἔβλεπες καὶ αὔξανε, ἀκατανίκητη ἐννοιωθες τὴν ἀνάγκη νὰ φωνάζεις, νὰ πεῖς — ὑπέροχα.

Ὁ Στεφανόπουλος καὶ ἡ Ἀλεξανδρίδης πὸ δὲν ξέρουν τί θὰ πεῖ ἐγωπάθεια, τί θὰ πεῖ ὑπεροψία, θέλατε

συζήτηση, παρατηρήσεις, αντιρρήσεις, σὰν δημιουργοὶ ποὺ δὲν στέρευε μέσα τους ἡ φλέβα καὶ ποὺ νοιώθουν πὼς ἔχουν νὰ δώσουν ἀκόμη καλύτερα πράγματα, νὰ ἐκφράσουν πιὸ δυνατὰ, πιὸ τέλεια τὴν συγκίνησή τους ἀπὸ τὴ φύση. Ὅλο ἀναζητοῦν, ὅλο γυρεύουν, μὲ τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν πίστη τῶν μεγάλων, ἔξω ἀπὸ στενὸ καὶ μίζερο περιβάλλον τοῦ ἀτελιέ. σιῆθος μὲ σιῆθος μὲ τὴ φύση.

Ἀπὸ μιὰ μεριὰ τῆς Αἴθουσας οἱ πίνακες τῆς Ἀλεξανδρίδης, ἀπὸ τὴν ἄλλη τοῦ Στεφανόπουλου.

Οἱ καλλιτέχνες μᾶς παρουσίασαν τὴ φύση, σὲ μεγάλους, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, πίνακες, πλατεῖα δουλεμένους, σὲ συνθέσεις ἀπλόχωρες, δυνατὲς ποὺ θέλουν χέρι μαίτρο γιὰ νὰ ποδοθοῦν ἔντεχνα· τὰ μικρὰ κομμάτια δὲν στεριώνουν τὸν τεχνίτη, εἶναι πρόχειρες μελετοῦλες, ἐντυπώσεις, δὲν εἶναι δημιουργία καλοχτισμένου ἔργου μὲ ἐπιβλητικὴ παρουσίαση δουλειᾶς ἁρμονισμένης καὶ στέρξης.

Ἡ τεχνοτροπία τους καθάρια νεοκλασικὴ, δική τους· ἔξω ἀπὸ σχολὴ καὶ φόρμα, ἔξω ἀπὸ παραστροπημένες καὶ ἐφήμερες νεωτεριστικὲς τάσεις. Ἀντίληψη μοντέρνα, ἐκτέλεση νεοκλασικὴ — χρωματικὴ κλίμακα πλούσια, πινελιὰ τεχνικὴ καὶ τολμηρὴ, χτίσιμο γερό, ὅλα σὲ μιὰν ἁρμονικὴ ἀπλότητα, χαρακτηριστικὴ τῶν ζωγράφων.

Τὸ «λιμάνι τῆς Ὑδρας» (ἀριθ. 1) τοῦ κ. Στεφανοπούλου εἶναι ἓνα ταμπλώ, γερὰ χτισμένο, μὲ πολὺ ἀέρα μέσα του, ἀποδίδοντας τὴν συγκίνησιν τοῦ καλλιτέχνη μὲ ὅλη τὴν ἐσωτερικὴ του ὁρμή. Ἰκανοποιεῖ τὸν θεατὴ μὲ τὴν ἁρμονικότητα στὸ χρῶμα, στὸ φῶς, στοὺς τόνους. «Οἱ δυὸ ἐκκλησιᾶς» ἀπὸ ἔργα ποὺ ἐπιβάλλονται, τὰ δυνατὰ, τὰ συναρπαστικά. Οἱ «χωρικὲς τοῦ Παριζιανοῦ» (ἀριθ. 18), «Τὸ τοπεῖο τῆς Ὑδρας» καὶ οἱ «γυναῖκες ποὺ γνέθουν» (ἀριθ. 9) εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ ἐξελιγμένα ἔργα ποὺ εἶδαμε τοῦ κ. Στεφανόπουλου. Ἔχουν μιὰ ἐλευθερίαν καὶ μιὰ τεχνικὴ πινελιὰ ποὺ σὲ στυματᾶ.

Ἡ ἀκρογιαλὴ τῆς Ὑδρας» (ἀριθ. 8) ξεχωρίζει μὲ τὴν ἀπλότητά του καὶ τὴ χάρη τῆς χρωματικῆς του κλίμακας. Μὰ καὶ ποιὸς πίνακας δὲν πρέπει νὰ σημειωθεῖ· ἐκλεκτικὸς καὶ δύσκολος ὁ καλλιτέχνης μᾶς παρουσίασε μόνον ὠραίους, μόνον δυνατούς. Ἡ «Ἀθήνα» μὲ τὸ συμπαθητικότερο ἐξπρεσιονισμό της, τὸ «καίκι τῆς Σαντορίνης» μὲ τὴ διαφάνειαν τῆς θάλασσας, οἱ «Καλυμνιώτες

ψαράδες», με τὴν εὐγενικὴ διακοσμητικότητά τοῦ ταμπλό, ἢ «Μεταφορὰ τοῦ κρασιοῦ στὴν Σαντορίνη» με τὴν γεροῦ σύνθεση καὶ τὴν ἀμεμπτὴ ἐκτέλεση, καὶ τόσα ἄλλα. Ἐκείνο ποὺ παρατηρήσαμε ἐπίσης στὸν κ. Στεφανόλου, εἶναι ὅτι εἶδε τὸ Παρίσι τόσο καλὰ καὶ τὸ ἀπέδωκε με ἔμπειρο χέρι. Ἡ «Rue Brise-Miche» εἶναι μοναδικὸ κομμάτι.

Ξεχωριστὴ ἐντύπωση μᾶς ἔκαναν οἱ πίνακες τῆς κ. Ἀλεξανδρίδη, τῆς Ὑδρας, δουλεμένοι στὸ ἄσπρο. Μὲ μιὰ συγκινητικὴ ἀπλότητα, μιὰ πολὺ ἔμπειρη χρῆση τῶν τόνων, ἓνα γερὸ χίσιμο. Τὸ πλούσιο ζωγραφικὸ ἐγὼ τῆς καλλιτέχνιδας μᾶς δίνει ἀκέραιη τὴν ἐντύπωση τῆς λευκότητας τῶν νησιῶν μας σὲ ἔργα εὐγενικά, ποιητικά.

Ὁ «μεγάλος πλάτανος» (ἀριθ. 3) εἶναι ἀπτοῦς πρὸ θαρραλέους ζωγραφικοὺς πίνακες — κείνος ὁ κορμὸς τοῦ δέντρου ποὺ κυριαρχεῖ καὶ στὸ βάθος καὶ γύρω ἢ ζωὴ τοῦ χωριοῦ ποὺ τὸν πλαισιώνει, — γυναῖκες ποὺ πλένουν μαλλιά, χρωματιστὲς μαλλοκουβέρτες στὰ μπαλκόνια, καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ Παρνασσοῦ ποὺ δίνει πραγματικὴ ζωὴ στὴ σύνθεση. Ὁ προηγμένος θεατὴς τὸν ξεχώριζε μὲς στὴν ἐκθεση.

Οἱ «Σκυριανὲς» (ἀριθ. 25) καλοδουλεμένο ἐπιγραφικὸ χωρικοῦ σπητιοῦ. Ἡ «Nature morte» (ἀριθ. 33) ἓνα κομψοτέχνημα. Ἡ «Σκύρος» (ἀριθ. 39) ἓνα γερὸ ἐξπρεσιονιστικὸ κομμάτι ἐκτελεσμένο με φινέτσα καὶ τεχνικὴ. Οἱ «χωρικὲς τῆς Ὑδρας» ἓνα δλόκληρο ποίημα· ἀπλᾶ δουλεμένο ἀλλὰ με τίς φυσιογνωμίες γεμᾶτες ἐσωτερικότητα, ἔργο δυνατοῦ καλλιτέχνη.

Γιὰ τὴν ξεχωριστὴ αὐτὴ ἐκθεση μίλησε μ' ἐνθουσιασμό τόσο ὁ ἑλληνικὸς ὅσο καὶ ὁ ξένος τύπος ποὺ ἰδιαίτερα σημείωσε τὴν ἐργασία τῶν δύο ἀθθεντιῶν τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Μερικὰ πορτραῖτα Ἀλεξανδρινῶν ποὺ εἶδαμε τῆς κ. Ἀλεξανδρίδη τὴν δείχνουν ἐξαιρετικῆς τέχνης προσωπογράφου προορισμένη νὰ διαπρέψει στὸ εἶδος αὐτό.